

Міненко Г. М. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій при підготовці фахівців дошкільної освіти / Г. М. Міненко, І. В. Грушевська // Розвиток сучасної субкультури дошкільника засобами інформаційного середовища: регіональний методичний квест (м. Лисичанськ 8 квітня 2015 року) / ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка». – Лисичанськ: ООО «КИТ - Л», 2015. – С. 102 – 107.

У статті висвітлюються можливості використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій при підготовці фахівців дошкільної освіти.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, дошкільна освіта, ІКТ-компетентність.

Міненко Г.М.

Грушевська І.В.

***ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»***

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій при підготовці фахівців дошкільної освіти

Вирішення проблеми якісної освіти XXI століття не можливе без створення інформаційного середовища навчального закладу. Стрімкий розвиток у сучасному світі інформаційно-комунікаційних технологій та систем мас-медіа нагально потребує цілеспрямованої підготовки особистості до вмілого і безпечного користування ними.

У вік інформаційних технологій, глобальної комп'ютеризації, розвитку телекомунікаційних систем серед складових професійної компетентності випускника вищого навчального закладу особливого значення набувають готовність до гнучкої адаптації у мінливих життєвих ситуаціях; здатність самостійно і критично мислити; уміти бачити та формувати проблему,

знаходити шляхи раціонального її вирішення; бути здатними генерувати нові ідеї, грамотно працювати з інформацією.

Реформування дошкільної освіти, необхідність її інформатизації потребує науково-методичного забезпечення використання в педагогічному процесі новітніх засобів навчання, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій.

Інформаційно-комунікаційні технології відкривають шлях до самостійної навчальної діяльності студента й особистої відповідальності молодого покоління, яку педагоги відносять до ключової компетентності. Загальновизнано, що нині формування ІКТ- компетентності педагогів є однією з обов'язкових умов досягнення освітніх цілей.

Мета статті зумовлюється потребою у висвітленні можливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки фахівців дошкільної освіти в умовах інноваційного освітнього простору.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Висвітлення проблем, пов'язаних з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у педагогічному процесі педагогічних вищих навчальних закладів, започатковано і розвинуто у фундаментальних роботах учених (Р. Вільямса, Б. Гершунського, В. Глушкова, А. Єршова, К. Маклін, Ю. Машбиця, С. Пейперта, Є. Полат та ін.). У роботах даних авторів показано, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику навчання є однією з форм підвищення ефективності навчального процесу, засобом забезпечення ефективної інтеграції наукової та навчальної роботи.

Підготовка майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників забезпечується сукупністю педагогічних умов, а саме: відображення способів використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників у змісті навчальних предметів; збагачення практичного досвіду майбутніх вихователів з використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації навчально-виховного процесу сучасного ДНЗ; стимулювання у студентів

інтересу до використання інформаційно-комунікаційних технологій у майбутній професійній діяльності.

Спираючись на сучасні трактування сутності поняття «організація пізнавальної діяльності дошкільників» (В. Прокопенко, В. Суржанська та ін.), розуміємо його як цілеспрямовані дії вихователя щодо створення педагогічних умов, вибору і використання ефективних форм, методів та засобів, які забезпечують пізнання дошкільниками предметів і явищ довкілля, їх основних властивостей та закономірних змін. Одним із таких засобів організації пізнавальної діяльності дошкільників виступають інформаційно-комунікаційні технології.

Аналіз літературних джерел (А. Бірюкович, Г. Грезійон, С. Іванова, Н. Лисенко, В. Могільова, С. Новосьолова, Г. Петку, Д. Солпітер та ін.) свідчить, що використання інформаційно-комунікаційних технологій в педагогічному процесі ДНЗ позитивно впливає на рівень розвитку пізнавальної сфери дітей, сприяє підвищенню зацікавленості дошкільнят у навчанні, стимулює пізнавальну активність, розвиває мислення, мовлення, пам'ять, уяву, увагу тощо. Дані наукових досліджень (Ю. Горвиц, Є. Зворигіна, Л. Чайнова та ін.) дозволяють розглядати інформаційно-комунікаційні технології в дошкільній освіті як:

- засіб успішної реалізації завдань дошкільної освіти;
- комплекс навчально-методичних матеріалів, що охоплює технічні й інструментальні засоби обчислювальної техніки,;
- систему наукових знань про їх роль і місце в навчальному процесі ДНЗ, форми та методи застосування для вдосконалення діяльності педагогів і дітей та їхньої взаємодії.

Отже, ефективне вирішення завдань дошкільної освіти щодо використання в роботі з дітьми старшого дошкільного віку інформаційно-комунікаційних технологій потребує від вихователів відповідної професійної підготовки (Л. Габдулісламова, Н. Диканська, С. Дяченко та ін.). Означену

підготовку розглядаємо як цілеспрямований процес формування в майбутніх вихователів ІКТ компетентності, що передбачає:

- формування уявлень про можливості і способи використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації пізнавальної діяльності дошкільників,
- формування прикладних умінь та навичок упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у роботу з дітьми старшого дошкільного віку.

Якість підготовки спеціаліста завжди є провідним фактором, який визначає ефективність освітньої діяльності педагогічного вищого навчального закладу, який орієнтований на майбутнє.

Тому, у Лисичанському педагогічному коледжі інформаційно-комунікаційні технології - один з головних факторів формування інформаційного середовища навчального закладу як умови якісної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти.

Сьогодні педагогічний колектив має власну авторську модель застосування модульно-рейтингової технології навчання та інформаційно-комунікаційної технології в умовах ВНЗ I-II рівнів акредитації.

Наявність переносного обладнання, яке дозволяє у будь-якій аудиторії проводити заняття з використанням медіа-ресурсів, створення 3 мультимедійних аудиторій, 4 нових комп'ютерних лабораторій, введення в дію програми «Деканат», створення локальної мережі, електронної читальної зали та введення в дію програми «Бібліотека» забезпечує удосконалення творчого здобутку педагогічного колективу щодо пошуку інноваційних методик застосування ІКТ у процес підготовки майбутнього педагога.

Педагогічний колектив створив власну модель щодо творчого застосування ІКТ. Викладачі коледжу у навчальному процесі використовують наступні моделі інформаційно-комунікаційних технологій: лекції з медіа-ресурсами; комп'ютерне тестування; виступи з опорою на мультимедійні презентації; робота з електронними енциклопедіями, підручниками. Викладачі удосконалюють ефективні традиційні форми навчання, результативно проводять лекційні, семінарські, практичні, лекційно-семінарські заняття,

наповнюючи їх цікавими ідеями щодо застосування ІКТ, використання мультимедійних ресурсів, запроваджують нові форми контролю модулю, роблять студента активним учасником навчального процесу.

Викладачі коледжу активно включилися в роботу по розробці навчальних посібників, контролюючих програм, методичних матеріалів на електронних носіях для організації самостійної і індивідуальної роботи студентів, що є одним з необхідних умов реалізації процесу інтеграції вітчизняної системи вищої освіти до загальноєвропейського освітнього простору.

Інформаційно-комунікаційні технології сприяють підвищенню ефективності і результативності організації наукової роботи викладачів і студентів: розробка власних проектів з застосуванням програм Intel®. «Навчання для майбутнього», «1учень - 1 комп'ютер»; підготовка презентацій для захисту науково –дослідних, курсових і пошуково-творчих робіт, проведення наукових форумів у режимі он-лайн.

Формуванню ІКТ-компетентності викладачів коледжу та майбутніх педагогів сприяє участь у роботі коледжного науково-навчального центру «Формування майбутнього фахівця в умовах інноваційного освітнього простору» в рамках якого діють:

- семінар «Інформаційна культура педагога ВНЗ»;
- лабораторія «Навчання викладачів коледжу та майбутніх педагогів ефективному застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій в умовах сучасних освітніх закладів: проведення тренінгів за програмою Intel®. «Навчання для майбутнього»: протягом 2006-2013 року 175 студентів спеціальності «Дошкільна освіта» пройшли навчання, успішно захистили проекти і отримали Сертифікати;
- лабораторія «Науково-методичні основи використання ІКТ у навчально-виховному процесі в середовищі «1 учень: 1 комп'ютер» на базі шкільних нетбуків»;
- лабораторія «Сучасний електронний підручник»;

- лабораторія «Успішний навчальний та виховний проект з використанням ІКТ»
- тематична група «Міжнародні, національні конкурси Дирекції освітніх програм корпорації Intel».

Науковими керівниками лабораторій і груп є провідні науковці ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», що і є свідченням тісної співпраці, і що забезпечує ефективність роботи. А безпосередню щоденну організацію роботи забезпечують наші викладачі.

Якість підготовки спеціаліста завжди є провідним фактором, який визначає ефективність освітньої діяльності педагогічного вищого навчального закладу, який орієнтований на майбутнє.

Моніторинг якості діяльності щодо підготовки майбутніх фахівців для освіти України дозволив педагогічному колективу Лисичанського педагогічного коледжу визначити ще один ефективний засіб забезпечення якісної освіти молоді: створення профільних спеціалізованих кабінетів – лабораторій та кабінетів музеїв які забезпечать умови до входження навчального закладу до єдиного європейського та усеукраїнського простору медіа-освіти. 2013 року у Лисичанському педагогічному коледжі було відкрито Лабораторію професійної компетентності педагога дошкільної освіти, Лабораторію початкової освіти та кабінет-музей педагогіки і освіти.

Лабораторія професійної компетентності педагога дошкільної освіти має за мету: забезпечення якісної підготовки майбутніх спеціалістів дошкільної освіти до професійної діяльності в умовах інноваційного освітнього простору.

Лабораторія має сучасне мультимедійне обладнання, підключена до мережі Інтернет, що дозволить проводити зустрічі в режимі он-лайн з провідними фахівцями світової та вітчизняної дошкільної освіти, відео-лекції, віртуальні екскурсії по дошкільним навчальним закладам різного типу, зустрічі з вихователями-новаторами на робочому місці в інноваційних ДНЗ.

Творче використання у процесі підготовки майбутніх фахівців сучасних засобів навчання – умова якісної освіти XXI століття: фонд лабораторії –

більше 200 дисків з електронними матеріалами, медіа-ресурсами для вивчення дошкільної педагогіки і психології, методик дошкільного циклу.

Поряд з ліцензованими матеріалами на електронних носіях фонд лабораторії містить авторські електронні підручники і посібники, контролюючі комп'ютерні програми, методичні скарбнички, створені викладачами циклової комісії дошкільної педагогіки ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка».

Важливим компонентом освітнього середовища навчального закладу сьогодні виступає web - сайт. Тому, з метою забезпечення ефективності функціонування Центру науково-інформаційного супроводу процесу підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти було створено web - сайт Лабораторії фахової компетентності педагога дошкільної освіти «Діти ХХІ століття». Функціонування web - сайту забезпечить:

- організацію оперативного доступу до провідних інтернет-ресурсів з проблем дошкільного виховання;
- участь викладачів та студентів спеціальності «Дошкільна освіта» в роботі наукових форумів в режимі он-лайн;
- обмін думками, досвідом виховання дітей дошкільного віку.
- формування навичок організації співпраці «вихователь – дитина - батьки» у режимі он-лайн.

Оптимальне застосування сучасних освітніх технологій і форм роботи в процес підготовки майбутніх педагогів сприяє підвищенню навчальної і творчої активності студентів, формуванню навичок здобування інформації і її опрацюванню, що забезпечує перехід навчального процесу у технологію навчання.

Список використаної літератури

1. Атапова Н. В. Информационные технологии в школьном оборудовании / Атапова Н. В. – М: РАО, 1994. – 186 с.

2. Інформатизація освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу // Комп'ютер у школі і сім'ї. – 2011. – № 1(89). – С. 3–6.
3. Петухова Л. Є. Актуальні питання формування інформативних компетентностей майбутніх учителів початкових класів / Л. Є. Петухова., О. В. Співаковський // Комп'ютер у школі і сім'ї. – 2011. – №1(89). – С. 7–11.
4. Сисоєва С. О., Алексюк А. М., Воловик П. М., Кульницька О. І., Сігаєва Л.Є., Цехмістер Я. В. та ін. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / За ред. С. О. Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.